

II. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, КРИМІНАЛІСТИКИ ТА ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бантшишев О. Ф.,
кандидат юридичних наук, професор
провідний науковий співробітник
Національної академії Служби безпеки України
ORCID ID: 0000-0001-9206-7701

Тищенко Є. Ф.,
кандидат юридичних наук, доцент
провідний науковий співробітник
Національної академії Служби безпеки України
ORCID ID: 0000-0002-8174-9042

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/92-100>

УДК 343.3

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Вчинення злочинів у сфері недоторканості державного кордону України є порушенням інтересів держави у сфері охорони державного кордону, а також інтересів суспільства і окремих осіб. Крім цього, злочини у зазначеній сфері можуть бути стадіями готування до інших тяжких або особливо тяжких злочинів чи замаху на них або ж засобом учинення інших злочинів. Як свідчить оперативна та слідча практика органів безпеки України, спецслужби іноземних держав, вороже налаштовані до нашої країни особи або їх групи використовують незаконне проникнення в Україну для ведення проти неї підривної діяльності, наприклад, по-

сягання на життя державного чи громадського діяча, диверсії, терористичного акту, шпигунства, контрабанди зброї, бойових припасів, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, військової техніки тощо. Незаконне перетинання державного кордону з України за її межі може бути вчинене громадянами України, які незаконно зібрали відомості, що становлять державну таємницю, особами, котрі скоїли злочини в Україні і мають на меті ухилитися від юридичної відповідальності за різні правопорушення або покинути країну з особистих міркувань тощо.

Мета статті – продовження дослідження диспозицій статей КК України, що встановлюють відповідальність за вчинення злочинів у сфері недоторканості державного кордону України, та формулювання на цій основі пропозицій щодо можливого удосконалення відповідних норм кримінального права.

У результаті дослідження запропоновано злочини, передбачені ст. ст. 332, 332², 334, виділити в окремий розділ Особливої частини КК України. Оскільки дії керівника незаконного переправлення осіб через державний кордон України не завжди збігаються з діями організатора цього злочину, варто додати до ст. 27 КК України відповідну частину, що визначала б поняття керівника, яким є особа, котра керує вчиненням кримінального правопорушення, очолює розподіл ролей та вчинення конкретних дій. Також додати до ст. 332 КК України частину четверту, яка б встановила підвищену відповідальність за дії, передбачені частинами першою, другою та третьою цієї статті, якщо вони спричинили смерть хоча б однієї особи або інші тяжкі наслідки. До КК України бажано включити поняття потерпілого від злочину в редакції ст. 55 Кримінального процесуального кодексу України, додавши до фізичної та юридичної особи суспільство і державу, які також страждають при вчиненні кримінальних правопорушень. Доцільним є повернення до КК України ст. 331 «Незаконне перетинання державного кордону України». Необхідно встановити підвищену відповідальність за незаконне переправлення особи через державний кордон України з корисливих мотивів у разі отримання за такі дії платні на суму, що у 600 і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян на момент вчинення цього кримінального правопорушення. Третій вид злочинної діяльності, передбачений ст. 334 КК України як самостійний злочин, слід виділити окремою статтею та віднести її до Розділу XI Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту». Склад злочину, передбаченого ст. 332¹, віднести до Розділу IX Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки».

Ключові слова: державний кордон України, злочини у сфері недоторканості державних кордонів.

Постановка проблеми. Вчинення злочинів у сфері недоторканості державного кордону України є порушенням інтересів держави у сфері охорони державного кордону, а також інтересів суспільства і окремих осіб. Крім цього, злочини у зазначеній сфері можуть бути стадіями готування до інших тяжких або особливо тяжких злочинів чи замаху на них або ж засобом учинення інших злочинів. Як свідчить оперативна та слідча практика органів безпеки України, спецслужби іноземних держав, вороже налаштовані до нашої країни особи або їх групи використовують незаконне проникнення в Україну для ведення проти неї підіривної діяльності, наприклад, посягання

на життя державного чи громадського діяча, диверсії, терористичного акту, шпигунства, контрабанди зброї, бойових припасів, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів. Незаконне перетинання державного кордону з України за її межі може бути вчинене громадянами України, які незаконно зібрали відомості, що становлять державну таємницю, особами, котрі скоїли злочини в Україні і мають на меті ухилитися від юридичної відповідальності за різні правопорушення або покинути країну з особистих міркувань тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання кримінально-пра-

вового характеру й пов'язані з ними аспекти кримінальної процесуальної оцінки предмета доказування та криміналістичної характеристики злочинів у сфері недоторканості державного кордону України, особливо після набрання чинності у 2001 році новим Кримінальним кодексом України (далі – КК України, Кодекс), були предметом дослідження вітчизняних фахівців, таких як О.В. Андрушко, Є.П. Бегалов, В.М. Боровенко, О.М. Бризковська, К.Л. Бугайчук, В.М. Бутузов, А.А. Вознюк, О.І. Гарна-Іванова, Г.І. Глобенко, М. Гузела, Л.В. Дорош, В.О. Єрмоєнко, Л.Ю. Капітанчук (Літвін), С.О. Кібальник, М.П. Климчук, В.О. Корольов, С.А. Кузьмін, Ю.І. Літвін, В.Ю. Мазур, М.П. Марчук, С.П. Назаренко, О.І. Онисько, М.А. Погорецький, І.Б. Похила, А.М. Притула, О.С. Саїнчин, В.О. Сич, Я.А. Соколова, А.З. Сорока, С.Л. Фальченко, В.В. Федосєєв, С.С. Чернявський та інших. У поєднанні з обставинами, зазначеними при постановці проблеми, не усі теоретичні питання були остаточно вирішені й не знайшли відображення у диспозиціях відповідних статей КК України.

Метою статті є продовження дослідження диспозицій статей КК України, що встановлюють відповідальність за вчинення злочинів у сфері недоторканості державного кордону України, та формулювання на цій основі пропозицій щодо можливого удосконалення відповідних норм кримінального права.

Виклад основного матеріалу. Кодекс містить три статті, що передбачають кримінальну відповідальність за злочини, пов'язані з незаконним перетинанням державного кордону. Це ст. 332 «Незаконне переправлення осіб через

державний кордон України», ст. 332¹ «Незаконне перетинання державного кордону України», ст. 334 «Порушення правил міжнародних польотів». До злочинів у сфері недоторканості державних кордонів Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII відніс ст. 332¹ «Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї». Вважаємо такий варіант юридично некоректним, адже при цьому не відбувається перетинання державного кордону України та переміщення осіб на її територію чи з території України на територію іноземної держави. Тому зазначений склад злочину автори не розглядали.

Порядок перетинання державного кордону України регламентовано низкою нормативно-правових актів, серед яких чільне місце посідають закони України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 року № 1777-XII¹, «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21 січня 1994 року № 3857-XII², «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року № 3773-VI³, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України» від 27 січня 1995 року⁴ та «Про затвердження Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України» від 15 лютого 2012 р. № 150.

При вчиненні будь-яких злочинів співробітники правоохоронних органів, очевидці, потерпілі перш за все сприймають об'єктивну сторону правопорушень. Після усвідомлення об'єктивної сторони

¹ Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>> дата звернення 02.11.2020

² Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21.01.1994 № 3857-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text>> дата звернення 02.11.2020

³ Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>> дата звернення 02.11.2020

⁴ Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України: постанова КМУ, Правила від 27.01.1995 № 57 <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF#Text>> дата звернення 02.11.2020

і в процесі встановлення суб'єкта злочину можна дійти висновку про зміст суб'єктивної сторони та адекватно визначити предмет і об'єкт посягання й загалом кваліфікувати вчинене. Тому розглянемо склади злочинів за схемою: об'єктивна сторона злочину; його суб'єкт; суб'єктивна сторона; об'єкт і предмет.

Частина перша ст. 332 Кодексу передбачає відповідальність за незаконне переправлення осіб через державний кордон України, організацію незаконного переправлення через нього осіб, керівництво такими діями або сприяння їх вчиненню порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод. Об'єктивна сторона злочину полягає у вчиненні активних дій, спрямованих на перетинання іншою особою державного кордону України (надалі також маємо на увазі не лише одну таку особу, а дві і більше). Це кримінальне правопорушення, як і усі інші злочини у сфері недоторканості державного кордону України, має формальний склад.

Переправлення може вчинятися пішки по суходолу; за допомогою підкопу під державним кордоном; водоймою вплавав; через повітряний простір. Для переправлення можуть використовуватися технічні засоби – автомобілі, човни, катера, акваланги, повітряні кулі, мотодельтаплани, легкомоторні літаки тощо. Засобами вчинення цього злочину можуть бути будь-які предмети, документи і пристосування, що полегшують, роблять можливим перетинання лінії державного кордону. Знаряддями злочину виступають будь-які предмети, що застосовуються для вчинення злочину.

Під організацією незаконного переправлення особи через державний кордон України слід розуміти пошук або підбір осіб, які бажають переправитися через державний кордон, та співучасників по переправленню, розподіл між ними ролей; розробку плану дій. Можливе при цьому і безпосереднє переправлення особи через державний кордон України.

Керівництво переправленням особи через державний кордон може проявитися в активній діяльності з попереднього розподілу конкретних обов'язків; надання команд на вчинення певних дій. Дії керівника подібні до дій організатора злочину, але вони не завжди збігаються. Саме тому пропонуємо додати до ст. 27 КК України відповідну частину, яка б визначила, що керівником є особа, яка керує вчиненням кримінального правопорушення, очолює розподіл ролей та вчинення конкретних дій.

Сприяння вчиненню незаконного переправлення особи через державний кордон України за своєю сутністю є пособництвом, визначеним частиною п'ятою ст. 27 КК України. Але йдеться про його спеціальний вид.

Якщо в діях осіб, котрі безпосередньо незаконно перетинають державний кордон України, відсутні ознаки злочину, передбаченого ст. 332² КК України, яку розглянемо далі, вони підлягають відповідальності лише за ст. 204¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення. Виходячи з політичної, воєнної, оперативної, епідеміологічної обстановки, в яких тепер перебуває держава, вважаємо за необхідне повернути до КК України ст. 331 «Незаконне перетинання державного кордону України», яка була виключена на підставі Закону України від 18 травня 2004 року № 1723-VI.

Потерпілою від злочинів у сфері недоторканості державних кордонів України слід уважати державу Україна. Кодекс не містить визначення потерпілого, однак частина перша ст. 55 Кримінального процесуального кодексу України вважає потерпілим у кримінальному провадженні фізичну особу, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичну особу, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди. Це визначення бажано внести і до КК України, додавши до фізичної та юридичної особи суспільство і держа-

ву, які також страждають при вчиненні кримінальних правопорушень.

Суб'єктом злочинів у сфері недоторканості державного кордону України може бути фізична осудна або обмежено осудна особа, яка досягла віку 16 років. Суб'єктивна сторона цих злочинів – прямий умисел, за виключенням ст. 334 КК України, яка передбачає і необережну вину. Мета – незаконне переправлення особи через державний кордон України. Мотиви злочину на кваліфікацію не впливають, однак у процесуальних провадженнях за такими фактами слід здійснювати заходи для встановлення мотивів переправлення у суб'єктів злочину і осіб, які переправлялися, оскільки вони можуть свідчити про бажання таким чином підготуватися до вчинення інших злочинів або при переправленні за кордон уникнути відповідальності за вчинені в Україні правопорушення.

Об'єкт злочину – встановлений в Україні порядок перетинання її державного кордону. Предметом злочинів, що розглядаються, є державний кордон України, яким відповідно до статті першої Закону України «Про державний кордон України» є лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору.

Частина друга ст. 332 КК України передбачає відповідальність за незаконне переправлення особи через державний кордон України способом, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яку незаконно переправляли через державний кордон України, чи вчинені щодо кількох осіб, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища. Визнання названого способу небезпечним є категорією оціночною, яку встановлюють слідство та суд із використанням усіх засобів доказування. Під ним слід розуміти дії, котрі ставлять під загрозу спричинення будь-якої шкоди

здоров'ю цієї особи або навіть спричинення смерті, наприклад, переправлення особи морем у штормову погоду в перевантаженому судні або через бурхливий водний потік; слідування в горах при глибокому сніговому покриві й низькій температурі; переправлення повітряним шляхом під час бурі; розміщення особи у невеликому замкнутому просторі або разом із небезпечними речовинами тощо. Підтримуємо пропозицію додати до ст. 332 КК України частину четверту, яка б встановила підвищену відповідальність за дії, передбачені частинами першою, другою та третьою цієї статті, якщо вони спричинили смерть хоча б однієї особи або інші тяжкі наслідки¹. Вчинення цього злочину щодо кількох осіб означає, що одночасно незаконно переправлялися дві або більше особи. Хоча частина перша передбачає незаконне переправлення з використанням поняття «осіб», тобто у множині. У зв'язку з цим виникає питання, навіщо зазначена обтяжуюча обставина повторена у частині другій. Повторність кримінального правопорушення визначає частина перша ст. 32 КК України. Попередня змова групи осіб передбачена частиною другою ст. 28 Кодексу. Скоєння цього злочину службовою особою з використанням службового становища означає вчинення його спеціальним суб'єктом, ознаки якого містяться у частинах третій та четвертій ст. 18 КК України. Службовою особою у разі незаконного переправлення особи через державний кордон України може бути військовослужбовець Державної прикордонної служби України, посадова особа Міністерства внутрішніх справ України тощо, які у подібних випадках підлягають кримінальній відповідальності за сукупністю злочинів – перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 426¹ КК України) чи перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК

¹ Б Романюк, О Бантишев, *Кримінальна відповідальність за спричинення смерті людині: кваліфікація таких діянь та їх відмежування від суміжних злочинів*: моногр. (Тернопіль, Вид-во «Підручники і посібники», 2017) 670.

України). Зловживання службовим становищем характеризується умисним використанням службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби з метою переправлення особи через державний кордон.

Частина третя ст. 332 КК України як обтяжуючі обставини передбачила вчинення злочину організованою групою або з корисливих мотивів. Частина третя ст. 28 Кодексу визначила зміст вчинення злочину організованою групою. Корисливі мотиви означають, що суб'єкт злочину за свої дії отримав платню у будь-якій сумі та незалежно від виду валютних цінностей або предметами; у рахунок боргу тощо, тобто отримав будь-яку вигоду для себе особисто чи для третьої особи. Вважаємо доцільним встановити підвищену відповідальність у разі отримання за такі дії платні на суму, що у 600 і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян на момент вчинення цього кримінального правопорушення.

Згідно з Законом України від 18 жовтня 2018 року № 2599-VIII Кодекс доповнено ст. 322², диспозицію якої не можна вважати досконалою. Частина перша статті передбачила відповідальність за перетинання державного кордону України у будь-який спосіб поза пунктами пропуску через державний кордон України або в пунктах пропуску через нього без відповідних документів або за документами, що містять недостовірні відомості. Законне перетинання державного кордону України здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон за відповідними документами на право перетинання державного кордону України. Під незаконним перетинанням державного кордону України слід розуміти переміщення на територію України шляхом самовільного, без відповідного документа або дозволу. Таке незаконне перетинання, як і незаконне переправлення особи через державний кордон України, може вчинятися будь-яким із зазначених вище способів. Крім

названих загальних ознак суб'єкта злочинів у сфері недоторканості державних кордонів, особливістю суб'єкта злочину, передбаченого ст. 332² КК України, є те, що він є особою, якій заборонено в'їзд на територію України, або представником підрозділів збройних сил чи інших силових відомств держави-агресора (на сьогодні, як закріплено національними й міжнародними документами – Російської Федерації). Особливістю суб'єктивної сторони цього виду злочину є наявність у особи мети заподіяння шкоди інтересам держави (у диспозиції частини першої ст. 332¹ КК України слід вказати – «України»). Додатковим об'єктом цього виду злочину є національна та громадська безпека. Виходячи з наведеного законодавчого визначення, незаконний в'їзд до України, вчинений будь-яким іншим способом, може тягнути відповідальність лише за ст. 204¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення. Незаконний в'їзд з України будь-кого також у всіх випадках слід розглядати лише як адміністративне правопорушення.

До злочинів, пов'язаних із незаконним перетинанням державного кордону України, відноситься порушення правил міжнародних польотів. Диспозиція ст. 334 Кодексу визначила три його форми: вліт в Україну без відповідного дозволу; виліт з України без відповідного дозволу; недодержання зазначених у дозволі маршрутів, місць посадки, повітряних трас, коридорів або ешелонів. Вліт в Україну та виліт з неї як види злочинної діяльності полягають у незаконному перетинанні лінії державного кордону України, коли знаряддям злочину є повітряне судно. Маршрут польоту – заздалегідь визначений шлях проходження польоту, його напрямок, курс. Повітряна траса – коридор у повітряному просторі, обмежений за висотою та шириною, заздалегідь визначений, призначений для безпечного виконання польоту (польотів) повітряними суднами, і забезпечений засобами контролю та управління

повітряним рухом. Повітряний коридор – смуга повітряного простору, обмежена за шириною і висотою, призначена для польоту повітряних суден.

Особливостями цього складу злочину є те, що: потерпілою стороною залежно від обставин може бути не лише Україна, а й будь-яка інша держава; суб'єктом кримінального правопорушення виступає особа, яка керує повітряним судном; об'єкт злочину – недоторканість повітряних кордонів України та встановлений порядок виконання міжнародних польотів; предмет злочину – повітряне судно, відповідним чином зареєстроване в Україні чи зарубіжній державі, що є і його знаряддям, а також повітряний кордон України або (та) іншої держави.

У підсумку сформулюємо наступні основні **висновки**, які одночасно визначають перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

На нашу думку, злочини, передбачені ст. ст. 332, 332², 334, доречно виділити в окремий розділ Особливої частини Кодексу.

Оскільки дії керівника незаконно переправлення осіб через державний кордон України не завжди збігаються з діями організатора цього злочину, пропонуємо додати до ст. 27 КК України відповідну частину, яка б визначала поняття керівника: «Керівником є особа, яка керує вчиненням кримінального правопорушення, очолює розподіл ролей та вчинення конкретних дій».

Також додати до ст. 332 КК України частину четверту, яка б встановила під-

вищену відповідальність за дії, передбачені частинами першою, другою та третьою цієї статті, якщо вони спричинили смерть хоча б однієї особи або інші тяжкі наслідки.

До Кодексу бажано включити поняття потерпілого від злочину в редакції ст. 55 Кримінального процесуального кодексу України, додавши до фізичної та юридичної особи суспільство і державу, які також страждають при вчиненні кримінальних правопорушень.

Уважаємо за необхідне повернути до КК України ст. 331 «Незаконне перетинання державного кордону України».

Доцільно встановити підвищену відповідальність за незаконне переправлення особи через державний кордон України з корисливих мотивів у разі отримання за такі дії платні на суму, що у 600 і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян на момент вчинення цього кримінального правопорушення.

Третій вид злочинної діяльності, передбачений ст. 334 КК України – недодержання зазначених у дозволі маршрутів, місць посадки, повітряних трас, коридорів або ешелонів, є злочином, відповідальність за який слід передбачити у Розділі XI Особливої частини Кодексу «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту».

Злочин, передбачений ст. 332¹ Кодексу, варто віднести до Розділу IX його Особливої частини «Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки».

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Pro derjavnyi kordon Ukrainy [About the state border of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 04.11.1991 № 1777-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>> data zvernennia 02.11.2020 [in Ukrainian].
2. Pro poriadok viizdy z Ukrainy i vizdy v Ukrainy gromadian Ukrainy [About the order of departure from Ukraine and entrance to Ukraine of citizens of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 21.01.1994 № 3857-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text>> data zvernennia 02.11.2020 [in Ukrainian].
3. Pro pravjviiy status inozemciv ta osib bez gromadianstva [On the legal status of foreigners and stateless persons]: Zakon Ukrainy vid 22.09.2011 № 3773-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>> data zvernennia 02.11.2020 [in Ukrainian].

4. Pro zatvrdjennia Pravil peretinaniija derjavnogo kordony Ukrainy [About the statement of Rules of crossing of the state border by citizens of Ukraine]; Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.01.1995. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF#Text>> data zvernennia 02.11.2020 [in Ukrainian].

5. Pro zatvrdjennia Porjadku prodovjennia stroky perebuvanniia ta prodovjennija abo skorochennija stroky timchasovogo perebuvanniia inozemciv ta osib bez gromadianstva na teritorii Ukrainy [About the statement of the Procedure for prolongation of term of stay and prolongation or reduction of term of temporary stay of foreigners and stateless persons in the territory of Ukraine]; Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.02.2012 № 150 <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150-2012-%D0%BF#Text>> data zvernennia 02.11.2020 [in Ukrainian].

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

6. Romaniyk B, Bantyshev O, *Kriminalna vidpovidalnist za spychinennija smerty ljudini: kvalifikacija takih dijan ta ih vidmejuvannja vid sumijnih zlochiniv* [Criminal liability for causing death to a person: qualification of such acts and their separation from related crimes]; monogr. (Ternopil, Vid-vo «Pidruchniki i pocibniri» 2017) 670 [in Ukrainian].

Bantyshev O.,

candidate of legal sciences, professor leading research worker of the National academy of security of Ukraine Service

ORCID ID: 0000-0001-9206-7701

Tischenko E.,

a candidate of legal sciences, associate professor, is a leading research worker of the National academy of security of Ukraine Service

ORCID ID: 0000-0002-8174-9042

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/92-100>

CRIMINAL LEGAL REGULATION OF CRIMES IS IN THE FIELD OF INVIOABILITY OF STATE BOUNDARIES OF UKRAINE AND HER IMPROVEMENT

Annotation. *Committing crime in the field of inviolability of state boundary of Ukraine is violation of interests of the state in the field of the guard of state boundary, violation of interests of the state is in the field of the guard of state boundary, violation of the set order of his crossing, and also violation of interests of society and individuals. Except it, crimes in the field of marked can be the stage of preparation to other grave or especially heavy crimes or encroaching upon them, or by the means of feasant of other crimes. As operative and inquisitional practice, special services of the foreign states, persons or their groups hostilely adjusted to our country, confirms use illegal penetration to Ukraine for a conduct against her of subversive activity, for example, trenching upon life of state or public figure, diversion, espionage, contraband goods of weapon, ammunition, military technique, assassination, contraband goods of narcotic facilities, psychotropic substances, their analogues or наркотики or falsified medicinal facilities. The illegal crossing of state boundary from Ukraine outside her territory can be perfect the citizens of Ukraine, that collected information illegally, that presented a state secret, by persons that committed crime in Ukraine and have for an object to avoid legal responsibility for different offences.*

The aim of the article is continuation of research of dispositions of the articles of KK of Ukraine, that set responsibility for committing crime in the field of inviolability of state boundaries of Ukraine, and formulation on this basis of suggestions in relation to the possible improvement of corresponding norms of criminal right.

Crimes offer as a result of research, envisaged century of century 332, 332², 334, to distinguish in the separate division of Special part of KK of Ukraine. As actions of leader of illegal passage of

persons through the state boundary of Ukraine not always coincide with the actions of organizer of this crime, it costs to add to the century 27 KK of Ukraine Types of corresponding part, that would determine the concept of leader, that is there is a person, that manages the feasance of criminal offence, heads distribution of roles and feasance of certain actions. Also to add to the century 332 KK of Ukraine part fourth, that would set an increase responsibility for the actions, envisaged by parts first, second and third the real article, if they entailed death even one person or other heavy consequences. To KK of Ukraine it is desirable to include concept suffering from a crime in the release of century 55 the Criminal code of practice of Ukraine, adding society and state to the physical and legal person, that also suffer at the feasance of criminal offences. Expedient is a return to KK of Ukraine of century a 331 illegal crossing of state boundary of Ukraine. It is necessary to set an increase responsibility at illegal passage of person (persons) through the state boundary of Ukraine from selfish motives in case of receipt for such operating of pay on a sum, that in 600 and more than times exceeds untaxable a minimum of acuestss of citizens in the moment of feasance of this criminal offence. Third type of criminal activity, envisaged to the century 334 KK of Ukraine of Non-observance of the routes, places of landing, air-routes, corridors or echelons, marked in permission as independent crime it follows to envisage the separate article and attribute her to Division of CHI of Special part of KK of Ukraine «Criminal offences against safety of motion and exploitation of transport». Corpus, envisaged century delict 332', it follows to attribute to Division of IX of Special part of KK of Ukraine «Criminal offences against public safety».

Keywords: state boundary of Ukraine, crimes in the field of inviolability of state boundaries.